

Warszawa, dnia 5 marca 2021 r.

217
...../2021/CJC/KJ

Szanowny Pan
płk Waldemar Miksa
Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej
w Łodzi
ul. Smutna 21
91 – 729 Łódź

Helsińska Fundacja Praw Człowieka pragnie wyrazić zaniepokojenie sytuacją w Zakładzie Karnym w Garbalinie. Jak wynika z doniesień medialnych, w jednostce wybuchło ognisko zakażeń koronawirusem – tylko w ciągu kilku dni zakażonych miało zostać 82 osadzonych¹. Zachorować miały wszystkie osoby pracujące w hali produkcyjnej, a także część więźniów, którzy nie zaliczają się do tej grupy. Opisywana sytuacja miała rzekomo zostać spowodowana złamaniem przez kierownictwo zakładu karnego wewnętrznych procedur dotyczących izolacji chorych. Z informacji prasowych wynika, że więzień, od którego miała zacząć się epidemia, zmarł w szpitalu miejskim w Bytomiu zaledwie sześć dni od odizolowania go od pozostałych osadzonych (więzień przybył do Zakładu Karnego w Garbalinie w dniu 21 stycznia 2021 r. z zapaleniem płuc, został odizolowany w dniu 25 stycznia 2021 r., 26 stycznia przeszedł dodatni test na koronawirusa, a zmarł w dniu 30 stycznia 2021 r.).

Helsińska Fundacja Praw Człowieka jest organizacją pozarządową, której statutowym celem jest ochrona praw człowieka. Fundacja przywiązuje szczególną uwagę do ochrony godności ludzkiej wraz w wynikającym z niej nakazem humanitarnego traktowania. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: Trybunał) nakłada ona na państwo również obowiązek ochrony zdrowia i dbania o dobro osadzonych oraz zapewnienia

¹ <https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/302249900-Epidemia-w-wiezieniu-w-Garbalinie-Kierownictwo-zakladu-zlamalo-procedury.html> (dostęp: 4.03.2021 r.)

im, z uwzględnieniem praktycznych wymagań pozbawienia wolności, odpowiedniej opieki zdrowotnej².

Należy pamiętać, iż do naruszenia art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (dalej: EKPCz bądź Konwencja)³ może dojść poprzez niezapewnienie osadzonemu odpowiedniej opieki medycznej⁴. Konwencja nie gwarantuje powszechnego prawa do ochrony zdrowia. Jednakże w związku ze specyficzną sytuacją w jakiej znajdują się osoby osadzone, EKPCz rodzi wobec nich szczególny obowiązek po stronie państwa. Choroba może bowiem zintensyfikować normalne cierpienie związane z pozbawieniem wolności w taki sposób, że przybierze ono formę „niehumanicznego i/lub poniżającego traktowania”. W sprawie *Selmouni p. Francji*⁵ Trybunał jasno wskazał, że osoby uwięzione są zdane na państwo, w związku z czym władze mają obowiązek ochrony tych osób. Tym samym konieczne jest zapewnienie przez państwo „wymaganej opieki medycznej”⁶.

Mając powyższe na uwadze, Helsińska Fundacja Praw Człowieka zwraca się do Pana Dyrektora z prośbą o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) Jaki jest obecnie stan zaludnienia w Zakładzie Karnym w Garbalinie?
- 2) Jak obecnie wygląda sytuacja epidemiologiczna w Zakładzie Karnym w Garbalinie? Prosimy o wskazanie na dzień udzielenia odpowiedzi liczby osób: zakażonych (z podziałem na więźniów oraz funkcjonariuszy SW), objętych izolacją oraz przebywających w szpitalach zewnętrznych.
- 3) Ile testów wykonano w jednostce w okresie od 1 stycznia 2021 r. do dnia 1 marca 2021 r. (z podziałem na więźniów oraz funkcjonariuszy SW)?
- 4) Ile osób zostało zakażonych koronawirusem w okresie od stycznia do dnia 1 marca 2021 r. (z podziałem na więźniów oraz funkcjonariuszy SW)?
- 5) Czy w związku z wybuchem ogniska zakażeń koronawirusem w Zakładzie Karnym w Garbalinie wprowadzono zmiany w funkcjonowaniu zakładu oraz wewnętrznych regulacjach? W przypadku odpowiedzi twierdzącej uprzejmie prosimy o wskazanie tych zmian.

² Zob. np. wyrok ETPCz z dnia 20 stycznia 2009. w sprawie *Musiał p. Polsce*, skarga nr 28300/06.

³ Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.).

⁴ Wyrok ETPCz z dnia 20 stycznia 2009 r. w sprawie *Musiał p. Polsce*, skarga nr 28300/06.

⁵ Wyrok ETPCz z dnia 28 lipca 1999 r. w sprawie *Selmouni p. Francji*, skarga nr 25803/94.

⁶ Wyrok ETPCz z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie *Mouisel p. Francji*, skarga nr 67263/01, § 40; wyrok ETPCz z dnia 29 kwietnia 2003 r. w sprawie *McGlinchey i Inni p. Zjednoczonemu Królestwu*, skarga nr 50390/99, § 46; wyrok ETPCz z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie *Dzieciak p. Polsce*, skarga nr 77766/01, § 91.

- 6) Czy w Zakładzie Karnym w Garbalinie obowiązuje specjalna, wewnętrzna procedura w zakresie postępowania z osadzonymi zakażonymi koronawirusem? W przypadku odpowiedzi twierdzącej uprzejmie prosimy o jej opisanie.
- 7) Jakie działania zostały podjęte w Zakładzie Karnym w Garbalinie, aby zapobiec powtórzeniu się podobnej sytuacji epidemiologicznej?
- 8) Czy prowadzone są obecnie postępowania wyjaśniające? Jeśli tak, to na jakim etapie się one znajdują?

Jednocześnie pragniemy wyrazić nadzieję, iż zaprezentowane standardy, wynikające z Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, będą pomocne w organizowaniu codziennej pracy jednostek penitencjarnych i wdrażaniu procedur związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się epidemii.

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

2 tygodni do końca,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
SEKRETARZ ZARZĄDU

Piotr Kłodoczny

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU

Danuta Przywara